

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет інженерно-педагогічний
Кафедра техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри
_____ Т.Н. Азізов
“ _____ ” _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК – 02. Охорона праці та безпека життєдіяльності
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Освітня програма Дошкільна освіта

Робоча програма «**Охорона праці та безпека життєдіяльності**» для здобувачів першого (бакалавського) рівня вищої освіти

Спеціальності 012 Дошкільна освіта
Освітня програма Дошкільна освіта

Розробники: Баличева Н. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 року

Завідувач кафедри техніко-технологічних дисциплін, охорони праці та безпеки життєдіяльності

_____ (Азізов Т. Н.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету дошкільної та соціальної освіти

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 року
Голова науково-методичної комісії факультету дошкільної та соціальної освіти

_____ (Бутенко О. Г.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах		
Курс	I	I
Семестр	1	1
Кількість змістових модулів із розподілом:		
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, у тому числі:	90	90
Аудиторні:		
Лекційні	22	6
Семінарські / Практичні	22	6
Лабораторні		
Самостійна робота	46	78
Індивідуальні завдання		
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета: вивчення дисципліни «Охорона праці та безпека життєдіяльності» є надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

3. Компетентності та програмні результати навчання за ОП.

Компетентності за ОП:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти компетентностями:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків мотивування людей до досягнення спільної мети.

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці, до швидкого реагування на зміни, гнучкість, адаптивність та стресостійкість.

КС-23. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами.

Програмні результатами навчання за ОП:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти програмними результатами навчання:

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПР-22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності як категорія

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек

Модель життєдіяльності людини. Головні визначення – безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик. Методологічні основи безпеки життєдіяльності.

Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек. Види небезпек. Класифікація надзвичайних ситуацій.

Ризик як кількісна оцінка небезпек. Класифікація ризику. Методи визначення ризику.

Тема 2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин

Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ: землетрус, карст, осідання ґрунтів над гірничими виробками, зсув, обвал, ерозія ґрунту. Вражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки та навколишнє середовище.

Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки в умовах проявів вражаючих факторів небезпечних метеорологічних явищ: сильного вітру, урагану, смерчу, шквалу, зливи, сильної спеки, морозу, снігопаду, граду, ожеледі.

Небезпечні гідрологічні процеси і явища: підтоплення, затоплення повеневими або паводковими водами, талими водами та в поєднанні з підняттям ґрунтових вод, підтоплення внаслідок затору льоду, вітрові нагони. Вражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів та наслідки.

Пожежі у природних екосистемах (ландшафтна, лісова, степова, торф'яна пожежа). Вражаючі фактори природних пожеж, характер їхніх проявів та наслідки.

Біологічні небезпеки. Вражаючі фактори біологічної дії. Характеристика небезпечних патогенних мікроорганізмів: найпростіші, гриби, віруси, рикетсії, бактерії. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей. Загальна характеристика особливо

небезпечних хвороб (холера, сибірка, чума та ін.). Інфекційні захворювання тварин і рослин.

Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки

Аварії, катастрофи та їхні наслідки. Рівні виробничих аварій в залежності від їхнього масштабу. Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки: аварії з витоком сильнодіючих отруйних речовин, аварії з викидом радіоактивних речовин; аварії на транспорті; пожежі та вибухи. Вимоги до транспортування небезпечних речовин.

Класифікація радіаційних аварій за характером дії і масштабами. Джерела радіації та одиниці її вимірювання. Механізм дії іонізуючих випромінювань на тканини організму. Ознаки радіаційного ураження. Класифікація небезпечних хімічних речовин.

Тема 4. Соціально-політичні небезпеки та небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі.

Глобальні проблеми людства. Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження. Види тероризму; збройні напади, захоплення й утримання об'єктів державного значення та ін. Класифікація щодо забезпечення захисту. Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини.

Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини. Корупція і криміналізація суспільства. Маніпуляція свідомістю. Шкідливі звички, соціальні хвороби та їхня профілактика. Алкоголізм та наркоманія. Зростання злочинності як фактор небезпеки. Види злочинних посягань на людину. Поняття та різновиди натовпу. Поводження людини в натовпі. Фактори, що стійко або тимчасово підвищують індивідуальну імовірність наразитись на небезпеку.

Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки.

Змістовий модуль 2. Охорона праці як категорія

Тема 5. Загальні питання охорони праці.

Стан охорони праці в Україні та закордоном. Структура розділу «Основи охорони праці». Суб'єкти і об'єкти охорони праці. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників.

Тема 6. Правові та організаційні основи охорони праці.

Конституційні засади охорони праці в Україні. Законодавство України про охорону праці. Основні принципи державної політики у галузі охорони праці. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх та інвалідів. Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці. Система стандартів безпеки праці. Інструкції з охорони праці. Фінансування охорони праці.

Тема 7. Організація та навчання охорони праці в системі освіти України.

Структура, основні функції і завдання управління охороною праці. Організація охорони праці. Організація охорони праці під час позакласної та позашкільної діяльності. Основні завдання, функції служби охорони праці. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі.

Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Вивчення основ охорони праці. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи.

Інструктажі з питань охорони праці. Види інструктажів. Порядок проведення інструктажів для працівників. Інструктажі з питань охорони праці для вихованців, учнів, студентів.

Тема 8. Профілактика травматизму та професійних захворювань.

Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого

характеру. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Розподіл травм за ступенем тяжкості. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням педагогів.

Тема 9. Основи фізіології та гігієни праці. Повітря робочої зони.

Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Втома. Гігієна праці, її значення. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці.

Повітря робочої зони. Мікроклімат робочої зони. Метеорологічні умови робочої зони. Способи забезпечення нормальних метеорологічних умов. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до навчальних закладів. Склад повітря робочої зони: джерела забруднення повітряного середовища. Забруднення повітря приміщень. Вентиляція. Класифікація видів вентиляції.

Тема 10. Освітлення робочих місць. Шум, вібрація, їх дія на організм людини.

Освітлення робочих місць, види освітлення. Кількісні та якісні показники освітлення. Основні світлотехнічні визначення.

Природне, штучне, суміщене освітлення.

Шум, ультразвук, інфразвук, їх нормування та дія на організм. Методи та способи колективного та індивідуального захисту від шуму.

Вібрація. Джерела, класифікація і характеристики вібрації. Гігієнічне нормування вібрацій. Заходи та способи колективного та індивідуального захисту від вібрації.

Тема 11. Основи пожежної безпеки.

Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухо-небезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах. Вивчення питань пожежної безпеки працівниками.

Тема 12. Надання першої домедичної допомоги потерпілому.

Загальні поняття про домедичну допомогу. Принципи надання домедичної допомоги потерпілому під час надзвичайної ситуації. Підготовка до транспортування та транспортувальна іммобілізація. Транспортування потерпілих до лікувальних закладів. Невідкладні дії у разі термінальних станів людини. Методи реанімації. Види травм. Алгоритми надання домедичної невідкладної допомоги при різних видах травм. Здійснення карантинних та інших санітарно-протиепідемічних заходів.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі				
л		п	л а б.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності як категорія												
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки	6	2	2			2	8	2				6

життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек												
Тема 2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	10	2	2			6	11	1	2			8
Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки.	8	2	2			4	8					8
Тема 4. Соціально-політичні небезпеки та небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі	10	2	2			6	9	1				8
Разом за змістовим модулем 1	34	8	8			18	36	4	2			30
Змістовий модуль 2. Охорона праці як категорія												
Тема 5. Загальні питання охорони праці.	6	2	2			2	8	1	1			6
Тема 6. Правові та організаційні основи охорони праці	6	2	2			2	8	1	1			6
Тема 7. Організація та навчання охорони праці в системі освіти України	8	2	2			4	8					4
Тема 8. Профілактика травматизму та професійних захворювань	8	2	2			4	8		1			8
Тема 9. Основи фізіології та гігієни праці. Повітря робочої зони.	4	1	1			2	6					6
Тема 10. Освітлення	6	1	1			4						4

робочих місць. Шум, вібрація, їх дія на організм людини													
Тема 11. Основи пожежної безпеки	8	2	2			4	8					6	
Тема 12. Надання першої домедичної допомоги потерпілому	10	2	2			6	8		1			8	
Разом за змістовим модулем 2	56	14	14			28	54	2	2			48	
Усього годин	90	22	22			46	90	6	6			78	
Модуль 2													
ІНДЗ	-		-	-	-	-	-		-	-	-	-	
Усього годин	90	22	22			-	46	90	6	6		-	78

6. Теми семінарських / практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек	2	
2.	Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	2	2
3.	Техногенні небезпеки та їхні наслідки	2	
4.	Соціально-політичні небезпеки та небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі	2	
5.	Загальні питання охорони праці.	2	1
6.	Правові та організаційні основи охорони праці	2	1
7.	Організація та навчання охорони праці в системі освіти України	2	
8.	Профілактика травматизму та професійних захворювань	2	1
9.	Основи фізіології та гігієни праці. Повітря робочої зони.	1	
10.	Освітлення робочих місць. Шум, вібрація, їх дія на організм людини	1	
11.	Основи пожежної безпеки	2	
12.	Надання першої домедичної допомоги потерпілому	2	1
	Усього	22	6

7. Самостійна робота

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек	2	6

2.	Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	6	8
3.	Техногенні небезпеки та їхні наслідки	4	8
4.	Соціально-політичні небезпеки та небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі	6	8
5.	Загальні питання охорони праці	2	6
6.	Правові та організаційні основи охорони праці	2	6
7.	Організація та навчання охорони праці в системі освіти України	4	4
8.	Профілактика травматизму та професійних захворювань	4	8
9.	Основи фізіології та гігієни праці. Повітря робочої зони	2	6
10.	Освітлення робочих місць. Шум, вібрація, їх дія на організм людини	4	4
11.	Основи пожежної профілактики	4	6
12.	Загальні принципи надання першої домедичної допомоги потерпілому під час надзвичайної ситуації	6	8

8. Індивідуальні завдання

З метою поглиблення вивчення дисципліни «Охорона праці та безпека життєдіяльності» є виконання (за бажанням) індивідуальних завдань відповідно до тем. Завданням до індивідуальної роботи є написання реферату або створення мультимедійної презентації на задану тему. Реферат - короткий виклад письмово або у формі публічної доповіді вмісту книги, статті або декількох робіт, наукової праці, літератури із загальної тематики. Реферат - це самостійна учбово-дослідницька робота студента, де автор розкриває суть досліджуваної проблеми, приводить різні точки зору, а також власні погляди на неї.

Мультимедійна презентація - набір слайдів і спецефектів (слайд-шоу), текстовий вміст презентації, нотатки доповідача, а також роздатковий матеріал для аудиторії, що зберігається в одному файлі. Вміст матеріалу має бути логічним, виклад матеріалу носить проблемно-пошуковий характер.

1. Життя як вища форма існування матерії.
2. Діяльність – специфічна людська форма активності, необхідна умова існування людського суспільства.
3. Колективний договір як правовий інструмент поліпшення умов і охорони праці.
4. Системно-структурний підхід і безпека життєдіяльності.
5. Атестація робочих місць за умовами праці.
6. Приклади найбільших техногенних катастроф у світі (Бхопал, Севезо, Чорнобиль та ін.) як приклади порушення вимог безпеки систем.
7. Система управління охороною праці.
8. Вплив тютюну на організм людини.
9. Охорона праці: фінансування.
10. Отруйні речовини: характеристика та вплив на організм людини.
11. Безпека населення в мирний час: небезпечні ситуації.
12. Отруєння чадним газом: перша допомога.
13. Прогнозування небезпек та захист від їх дії.
14. Порядок дорожнього руху на території України.
15. Причини виникнення землетрусів та їх наслідки.

16. Психологічне та фізіологічне збереження здоров'я.
17. Охорона праці – освітлення.
18. Здоров'язберігаючі технології у школі.
19. Європейська програма навчання у сфері наук з ризиком.
20. Електричний струм. Ураження електричним струмом.
21. Принципи управління ризиком.
22. Методи, що використовуються для виконання якісного аналізу небезпек.
23. Світовий досвід управління умовами та охороною праці.
24. Загальні поняття середовища життєдіяльності людини.
25. Наслідки використання ядерної зброї.
26. Взаємозв'язок суспільного, групового та індивідуального рівнів здоров'я.
27. Біологічна та соціальна сутність здоров'я.
28. Втома та її профілактика. Сон.
29. Адаптація організму до зовнішніх факторів середовища.
30. Вплив негативних факторів на здоров'я людини.
31. Охорона праці та соціальний захист.
32. Природне середовище та його роль у життєдіяльності людини.
33. Потреби людини.
34. Сучасні проблеми поліпшення умов праці.
35. Соціум як система суспільного співіснування людей.
36. Людина й техносфера.
37. Вода як найважливіший фактор середовища життєдіяльності людини.
38. Грунт - важливий компонент біосфери й основа життя.
39. Види інструктажів з техніки безпеки, їх зміст.
40. Ідеї В. І. Вернадського про ноосферу.
41. Таємниця довголіття.
42. Людина та її здоров'я.
43. Організація охорони праці в Японії.
44. Навколишнє середовище й здоров'я людини.
45. Охорона праці користувачів ПК.
46. Проблеми "третього стану" в самопочутті людини.
47. Залежність здоров'я людини від кліматичних умов навколишнього середовища.
48. Умови праці на виробництві, їх класифікація й нормування.
49. Значення ергономіки в системі безпеки життєдіяльності людини.
50. Вплив шуму й вібрації на організм людини.
51. Актуальні проблеми гігієни праці.
52. Радіаційна безпека.
53. Загальна характеристика й класифікація хімічних речовин.
54. Загальна характеристика біологічних факторів небезпек.
55. Методи захисту від небезпек біологічного походження.
56. Класифікація і загальна характеристика психофізіологічних факторів небезпек.
57. Негативні фактори техносфери.
58. Проблеми шуму та тиші.
59. Розвиток охорони праці в Україні.
60. Використання хімічної та біологічної зброї.
61. Біологічні фактори небезпек.

62. Значення психологічного клімату в колективі.
63. Перша допомога при травмах (удар, вивих, перелом, розтягнення).
64. Шляхи підвищення працездатності людини.
65. Основні психологічні особливості людини з погляду безпеки життєдіяльності.
66. Наслідки аварій на атомних електростанціях. Уроки катастрофи на ЧАЕС.
67. Необхідні запобіжні заходи в умовах радіаційної небезпеки.
68. Перша допомога при термічних та електричних ушкодженнях (опік, електротравма, відмороження, утоплення).
69. Причини виникнення пожеж і вибухів на підприємствах.
70. Дати оцінку соціальним аспектам алкоголізму.
71. Досвід зарубіжних країн у реалізації заходів з охорони праці.
72. Причини вживання наркотиків. Наслідки наркоманії. Чи можна позбутися наркотичної залежності.
73. Злочинність – соціальна проблема сучасності.
74. Шкідливі виробничі фактори та засоби захисту від них.
75. Екологічні наслідки військових дій.
76. Війна як крайній вияв політичного конфлікту.
77. Навчання працівників з питань охорони праці.
78. Сучасні проблеми тероризму.
79. Охорона праці та соціальний захист в Україні: стан, проблеми, перспективи.
80. Криміногенні ситуації в Україні.
81. Людина та її здоров'я в урбанізованому середовищі.
82. Економічні аспекти охорони праці.
83. Урбанізація в Україні.
84. Стихійні лиха, які найчастіше трапляються в Україні.
85. Характеристика найбільш руйнівних стихійних лих в історії людства.
86. Управління безпекою життєдіяльності в закладах освіти.
87. Національна Концепція з безпеки життєдіяльності.
88. Аптечка першої долікарської допомоги та її використання.
89. Охорона здоров'я та працездатності жінок на виробництві.
90. Сучасна інформаційна система та безпека особистості.
91. Урбанізація та її негативні наслідки.
92. Причини криміногенності суспільства.
93. Система захисту працівників на виробництві та її вдосконалення.
94. Безпека життєдіяльності в трудових колективах.
95. Необхідні умови життєдіяльності людини.
96. Найбільші у світі катастрофи, стихійні лиха, епідемії.
97. Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій.
98. Місто як джерело небезпеки.
99. Травматизм на виробництві та його соціально-економічні наслідки.
100. Проведення статистичних даних з безпеки.

9. Методи навчання

Методи навчання: а) які забезпечують опанування навчального предмета (словесні, візуальні, практичні, репродуктивні, проблемно-пошукові, індуктивні, дедуктивні); б) які стимулюють та мотивують навчально-наукову діяльність (спостереження, метод експерименту, метод наукового пошуку); в) методи контролю у навчальній діяльності

(усний контроль, письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки).

Інтерактивні методи, форми і прийоми: аналіз помилок, аудіовізуальний метод навчання; брейнстормінг («мозковий штурм»); навчальні дискусії; ділова (рольова) гра; «займи позицію»; коментування, майстер-класи; метод аналізу і діагностики ситуації; моделювання; проблемний метод; публічний виступ; робота в малих групах; тренінги індивідуальні та групові та ін.

10. Методи контролю

У процесі контролю рівня засвоєння знань, умінь, навичок студентів з дисципліни «Охорона праці та безпека життєдіяльності» використовуються методи: усний контроль, письмовий контроль, тестовий, підсумковий контроль здобувачів вищої освіти за допомогою програми дистанційного навчання «Moodl», ІНДЗ (презентації, реферати).

Також використовуються інтерактивні форми і методи оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти, зокрема: ділові ігри, «круглі столи», дискусії, обговорення-виступи, повідомлення-огляди, тренінги. Методи усної перевірки – виступ, обґрунтування і аналіз. Методи практичної перевірки – поточний контроль – виконання індивідуальних завдань різного спрямування. Методи письмової перевірки – тестова перевірка знань та підсумковий контроль.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Рівень	Характеристика відповідей студента на питання теоретичного матеріалу	Кількісна характеристика рівня
Високий рівень	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	5 балів
Достатній рівень	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки	4 бали

Середній рівень	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, законів. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки	3 бали
Низький рівень	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	2 бали

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (денна форма)

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий контроль	Загальна сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2								
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	10	100
8	9	8	9	8	8	8	8	8	8	8		

Розподіл балів, які отримують здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (заочна форма)

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий контроль	Загальна сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1 (1-4)			T2 (5-7)		T3 (8-11)	10	100
34			24		32		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
69–74	D		
60–68	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	

			складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Безпека життєдіяльності

Основна:

1. Безпека життєдіяльності / За ред. В. Г. Цапка. Київ : Знання, 2008. 397 с.
2. Безпека життєдіяльності : підручник / І.П.Пістун, В.І.Кочубей. Суми : Університетська книга. 2012. 575 с.
3. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум. Суми : Університетська книга, 2009. 540 с.
4. Піскунова Л.Е. Безпека життєдіяльності. Київ : Академія, 2012. 222 с.

Допоміжна:

5. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. Х. : Факт, 2005. 348 с.
6. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації. Львів : Піча Ю.В., К. : "Каравела", Львів: "Новий Світ. 2002. 328 с.
7. Касьянов М.А., Ревенко Ю.П., Медяник В.О., Арнаут І.М., Друзь О.М., Тищенко Ю.А. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. – 284 с.
8. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності: навч. посіб. Львів. Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2009. 264 с.
9. Охорона праці : навч. посіб. / За ред. В. Кучерявого. Львів : Оріяна-Нова. 2007. 368 с.
10. Охорона праці: навч. посіб. / За ред. проф. З.М. Яремка. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 374 с.
11. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. Львів : Видавництво «Бескид Біт», 2005. 304 с.

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. ДСТУ 2272-2006 «Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять».
2. Конституція України. Основний закон. К., 1996.
3. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. 125 с.
4. Про адміністративні порушення: Закон України. К. 1993.
5. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України. 1994., № 27.
6. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. К., 1998.
7. Про охорону здоров'я: Закон України. К., 1992.
8. Про охорону праці: Закон України. К., 1992.
9. Кодекс цивільного захисту України. К., 2012.
10. Закон України Про охорону дитинства. К. 2001. №30. 142 с.

14. Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua> Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> Закон України про охорону праці.
2. <https://dsns.gov.ua/uk/polozhennya> Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій.